

Akademia Muzyczna im. G. i K. Bacewiczów

W Łodzi

**Recenzja pracy doktorskiej Pani magister Doroty Wójcik - Błaszczyk
w związku z przewodem doktorskim w dziedzinie sztuki muzycznej,
dyscyplinie artystycznej wokalistyka
przeprowadzanej przez Radę Wydziału Wokalno – Aktorskiego
Akademii Muzycznej im. G. i K. Bacewiczów w Łodzi**

Zleceniodawca opinii

Poniższa opinia, napisana na wniosek Rady Wydziału Wokalno – Aktorskiego Akademii Muzycznej im. G. i K. Bacewiczów w Łodzi zawarty w piśmie z dnia 20.07.2011r., dotyczy uchwały podjętej przez wyżej wymienioną jednostkę w sprawie wszczęcia przewodu doktorskiego w dziedzinie sztuki muzycznej, dyscyplinie artystycznej wokalistyka dla Pani magister sztuki Doroty Wójcik – Błaszczyk, zgodnie z ustawą z dnia 14.03.2003r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U.Nr 65, poz.595 ze zm. Dz. U. z 2005 r. nr 164, poz. 1365). Do nadesłanego mi przez przewodniczącego rady pisma informującego o wyznaczeniu mojej osoby przez Radę Wydziału Wokalno – Aktorskiego Akademii Muzycznej im. G. i K. Bacewiczów w Łodzi na recenzenta pracy doktorskiej Pani Magister Sztuki Doroty Wójcik Błaszczyk, dołączona została niezbędna dokumentacja potwierdzająca uprawnienia Rady Wydziału do przeprowadzania przewodu doktorskiego, wraz z odpowiednimi uchwałami i protokołami, jak również egzemplarz pracy doktorskiej oraz dokumentacja dorobku doktorantki.

Podstawowe dane o doktorantce

Magister Dorota Wójcik – Błaszczyk urodziła się 28.07.1965r. w Łodzi. W swoim rodzinnym mieście ukończyła XVIII LO im. J. Śniadeckiego w 1984r. W roku 1992 uzyskała tytuł magistra sztuki (Dyplom z wyróżnieniem) na Wydziale Wykonawstwa Instrumentalnego i Wokalno - Aktorskiego w zakresie wokalno – aktorskim w Akademii Muzycznej w Łodzi. Studiowała w klasie prof. Haliny Romanowskiej. W roku 2006 ukończyła w trybie zaocznym Międzywydziałowe Studium Pedagogiczne w Akademii Muzycznej w Łodzi. Od 1984 do 1985 roku

zatrudniona była w Teatrze Muzycznym w Łodzi jako członek zespołu chóru . Od 1991 roku do dziś jest solistką śpiewaczką Teatru Wielkiego w Łodzi. Od lutego 2007 do kwietnia 2007 roku pracowała jako nauczyciel śpiewu w Zespole Szkół Muzycznych im. St. Moniuszki w Łodzi. Od roku 2007 pracuje w Akademii Muzycznej im. G. i K. Bacewiczów w Łodzi na Wydziale Wokalno – Aktorskim , na stanowisku wykładowcy(od 2011r. starszego wykładowcy) śpiewu solowego.

Jest laureatką III Nagrody IV Ogólnopolskiego Konkursu Wokalistyki Operowej im. Adama Didura, który odbył się w dniach 3-9.12.1989 r. oraz otrzymała Nagrody Specjalne:

- Nagroda Specjalna Dyrektora Naczelnego i Artystycznego Państwowej Opery Śląskiej Tadeusza Serafina w postaci udziału w spektaklach w sezonie 1989/1990

- Nagroda Specjalna Wielkiej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia i Telewizji w postaci Nagrań Archiwalnych

- Nagroda Specjalna Wydziału Kultury i Sztuki Urzędu Wojewódzkiego w Bielsku- Białej za Najlepsze Wykonanie Arii Włoskiej

- Nagroda Specjalna Agencji Artystycznej „SILESIA” w postaci Recitali w Sezonie Koncertowym 1989/1990

- Nagroda Specjalna Krajowego Biura Koncertowego w postaci Zaproszenia do udziału w 1990 r.

- a) w koncertach w ramach Tygodnia Talentów

- b) w koncertach promocyjnych w Klubie Dziennikarzy „INTERPRESS”

- c) w koncercie Opolskich Prezentacji Młodych Muzyków

- Nagroda Specjalna Zarządu Głównego Stowarzyszenia Polskich Artystów Muzyków w postaci Półrecitalowego Koncertu w Domu Pracy Twórczej SPAM w Rybnej

Jest Laureatką II Nagrody w Konkursie Muzyki Kameralnej w Dziale Głos z Fortepianem w Akademii Muzycznej w Łodzi (Dorota Wójcik – śpiew, Aleksandra Nawe – fortepian)

Otrzymała ponadto:

Dyplom IV Nagrody Funduszu Artystycznego im Ady Sari dla Najwybitniejszych Młodych Talentów Wokalnych .

Wyróżnienie na Konkursie im Jana Kiepury w Krynicy w 1988 r .

Stypendium MKIS w 1989r.

Nagrodę Przewodniczącego ZASP w 2006

Nagrodę Marszałka Województwa Łódzkiego w 2006

„Złotą Maskę”- nagrodę dziennikarzy za najlepszą kreację wokalnno- aktorską w sezonie 2008/2009

Swoje umiejętności wokalne doskonaliła podczas Mistrzowskich Kursów Techniki i Interpretacji Wokalnej prowadzonych przez prof. Teresę Żylis- Gara. Doktorantka posiada w swoim dorobku artystycznym liczne, w większości pierwszoplanowe partie operowe, operetkowe i musicalowe. Zaśpiewała większość partii lirycznych z oper Stanisława Moniuszki np. Zuzię z *Verbum Nobile*, Hannę w *Strasznym dworze*, Bronię i Ewę w *Hrabinie*. W swoim dorobku ma wspaniałe partie sopranowe takie jak: Małgorzata w *Fauście* Gounoda, Pamina w *Czarodziejskim flecie* Mozarta, Norina w *Don Pasquale* Donizettiego , Nanetta w *Falstaffie* Verdiego, Gilda w *Rigoletcie* Verdiego , partia tytułowa w *Traviacie* Verdiego (z którą to odbyła tournée po krajach Beneluksu), Lukrecja w *Lukrecji Borgii* Donizettiego, Antonia w *Opowieściach Hoffmana* Offenbacha (Złota Maska w sezonie 2007/2008) ,Tatiana w *Eugeniuszu Onieginie* Czajkowskiego i wiele innych. W latach 1991-2010 artystka zaśpiewała 318 spektakli na scenach polskich teatrów operowych, 209 podczas tournée zagranicznych, 50 koncertów kameralnych i recitali, 20 koncertów w filharmoniach m.in. w Krakowie , Lublinie, Wrocławiu, Opolu, Łodzi, w Jeleniej Górze. Prezentowała Polską wokalistykę w Szwajcarii, Francji, Hiszpanii, Holandii, Belgii, Luksemburgu, Austrii, Niemczech i innych.

Ocena pracy doktorskiej

Praca doktorska Pani Doroty Wójcik – Błaszczyk, na którą składa się dzieło artystyczne zarejestrowane na płycie DVD oraz jego opis, została zatytułowana *Prostota kreacji – kreacja prostoty. Analiza partii Mimi w operze G. Pucciniego Cyganeria (La Bohème) w aspekcie wykonawczym* napisana pod kierunkiem prof. dr hab. Ziemowita Wojtczaka. Nagrane dzieło to rejestracja spektaklu operowego *Cyganeria* G. Pucciniego w Operze Wrocławskiej w dniu 19 maja 2012 roku. Twórcami realizacji byli: Ewa Michnik / Bassem Akiki - kierownictwo muzyczne, Waldemar Zawodziński - reżyseria, Waldemar Zawodziński i Maria Balcerek - scenografia i kostiumy. W zarejestrowanym przedstawieniu wzięli udział: Sang – Jun Lee (Rudolf), Dorota Wójcik (Mimi) , Jacek Jaskuła (Marcel) ,

Jolanta Żmurko (Musetta), Bartosz Urbanowicz (Collin), Tomasz Rudnicki (Schaunard), Zbigniew Kryczka (Alcindor), Maciej Krzysztyniak (Benoit), Piotr Bunzler (Parpignol) oraz orkiestra i chór Opery Wrocławskiej pod dyrekcją Bassema Akiki.

Są dzieła wielkiej muzycznej literatury, które stanowią żelazny repertuar większości teatrów operowych. Należy do nich bez wątpienia *Cyganeria* G. Pucciniego. Krytyka przepowiadała tej operze „krótki żywot”, tymczasem przed końcem XIX w. niemal nie było na świecie teatru, który jej nie słyszał. W roku 1951 opera *Cyganeria* miała na koncie 1000 przedstawień. *Cyganeria* do dziś wzbudza u publiczności wielki entuzjazm, a słuchacze wciąż identyfikują się z postaciami Mimi, Rudolfa, Musetty czy Marcello. G. Puccini w mistrzowski sposób nakreślił muzyczne portrety bohaterów swojego arcydzieła i z pomocą librecistów opowiedział nam historię wspaniałej przyjaźni i nieszczęśliwej miłości zakończonej śmiercią głównej bohaterki. W tę postać wcieliła się doktorantka i stworzyła wybitną kreację wokalnie – aktorską. Dzieło wykonawczo jest starannie przemyślane przez artystkę od strony brzmienia głosu, dynamiki, frazowania czy artykulacji. Świadczy to o Jej ogromnej intuicji, wiedzy i wyobraźni. Nie jest to pierwsza premiera doktorantki w tej partii, wcieliła się w nią po raz pierwszy w 1995 roku na deskach Teatru Wielkiego w Łodzi. Przedstawione do recenzji dzieło wywarło duże wrażenie na słuchaczach. Wejście Mimi w pierwszym obrazie, które miałam okazję podziwiać na żywo, oczarowało widownię. Artystka zaśpiewała dźwiękiem lekkim, jasnym, nośnym o pięknej barwie z delikatną prostotą i dziewczęcą nieśmiałością. Z twarzy i całej sylwetki emanował spokój. Poruszała się po scenie operując oszczędnie gestem i nie próbując w żadnym momencie zdominować partnera. Spodobało mi się w Jej postaci coś co nawet trudno nazwać, jakiś rodzaj nostalgii, zamyślenie, jakby zamknięcie się w sobie. Nieśmiała Mimi, jej wręcz ascetyczne ułożenie rąk podkreślały niepewność, skromność i delikatność. Artystka w opisie dzieła zwraca uwagę na przydatne ćwiczenia Michaiła A. Czechowa związane z gestem psychologicznym, które umiejętnie wykorzystowała. Znalazła dla siebie także inny motyw, który chętnie wykorzystywała- w momentach zakłopotania zbliżała rękę do twarzy. Był to świadomy aktorski zabieg, wiarygodnie podkreślający wrażliwość i niepewność młodej dziewczyny. Zjawiskowo zabrzmiała Mimi w monologu *Si, mi chiamano Mimi*, subtelny, narracyjny początek pozbawiony afektacji, szerokie frazy kolejnych zdań

poparte bardzo wyważonymi zmianami dynamicznymi i wreszcie legato nie mające sobie równych. Kulminacja ukazała siłę i bogactwo głosu, bez zbędnych napięć w wysokiej tessiturze, najwyższe tony atakowała miękko i delikatnie. Pani Wójcik opracowując partię Mimi zarysowała sceniczną postać wyraźną kreską. Kruchość i prostota stanowiły jej siłę. Wszystkie muzyczne frazy kształtowała naturalnie bez nadmiernej wirtuozerii. Znalazła odpowiednie techniczne i aktorskie środki by ukazać emocjonalny dynamizm swojej postaci. Obraz trzeci stanowił dla naszej bohaterki nie lada wyzwanie. Podczas tej sceny artystka zaśpiewała dwa trudne duety i dramatyczny monolog. Usłyszeliśmy dźwięki, które emanowały ogromną siłą wyrazu. Wszystkie wokalne wejścia w tej scenie naznaczyła pełnią swego talentu, wolumen zabrzmiał szerzej, pełniej i dramatyczniej. Artystka głosem i grą aktorską pokazała wielką emocjonalną dojrzałość. Zauważyć należy perfekcyjne przygotowanie całej partii. Wszelkie zmiany agogiczne i dynamiczne artystka opanowała bez zarzutu. Scena czwarta (odchodzenia i umierania Mimi) była wzruszająca, głęboko przemyślana, z oszczędnym gestem i kolorystycznie zjawiskowo dopracowanym dźwiękiem głosu. Przejmująca, dojrzała interpretacja nasycona prawdą, uczuciem i ekspresją. Pani Dorota Wójcik – Błaszczyk w kreacji postaci Mimi oczarowała nas subtelną grą aktorską, wielką siłą wyrazu, urodą wzruszających kantylenowych fraz. Wszystkie wejścia wokально-aktorskie są naznaczone pełnią jej talentu i żelazną konsekwencją w prowadzeniu partii. Ponadto natura obdarzyła ją delikatną, wdzięczną posturą i niebanalną urodą co także pomogło Artystce w wykreowaniu partii Mimi.

Część opisowa dzieła jest doskonale opracowana pod względem redakcyjnym i merytorycznym, składa się z wstępu, trzech rozdziałów, zakończenia, bibliografii, źródeł internetowych i nutowych. Treść rozprawy jest zgodna z jej tytułem. W rozdziale pierwszym autorka odnosi się do istniejących w teatrze operowym postaw estetycznych w wykonawstwie operowym i reżyserii operowej w XX wieku. Zauważa jakie zmiany w estetyce teatru operowego przyniosła druga połowa XIX wieku, zwłaszcza za sprawą G. Verdiego i R. Wagnera. Podkreśla, iż estetyka wykonawcza w teatrze operowym ewoluowała od śpiewu tzw. naturalnego poprzez śpiew romantyczny oparty na ekspresji, aż do wykorzystania środków wyrazu charakterystycznych dla weryzmu. Do nich należał m.in. szept, krzyk, płacz czy śmiech. Zmiany zachodzące w technice wokalne zmieniały postrzeganie teatru operowego od strony aktorsko –

inscenizacyjnej. Autorka ten rozległy, teoretyczny rozdział przedstawiła czytelnikowi w sposób profesjonalny i rzeczowy, opierając swą wiedzę między innymi na licznych cytowanych opracowaniach naukowych. W rozdziale drugim mgr Dorota Wójcik – Błaszczyk przedstawia *Cyganerię* G. Pucciniego. Kilkanaście zdań poświęciła sylwetce kompozytora, przypominając jakie artystyczne wydarzenia zapoczątkowały jego błyskotliwą karierę. Kolejno zapoznała czytelnika z genezą powstania arcydzieła jakim jest *Cyganeria* i libretta opracowanego przez znakomity, zawodowy duet librecistów – Luigię Illicę i Giuseppe Giacose na podstawie powieści pt. *Sceny z życia cyganerii*. Omawia w sposób przejrzysty sylwetki czterech przyjaciół: Rudolfa, Marcella, Collina i Schaunarda. Przedstawia nam Musettę i Mimi, objaśniając jakimi cechami obdarzona jest Jej bohaterka. To kompilacja cech dwóch postaci Murgerowskich- Mimi i Franusi. Wreszcie w trzecim podrozdziale skupia się na muzyce Pucciniego i zwraca uwagę jak ogromne znaczenie ma włoska kantylena w solowych partiach i w fragmentach o charakterze lirycznym. Wyraźnie podkreśla, iż od strony konstrukcyjnej, opera znacznie zbliża się do formy dramatu, poprzez użycie motywów przewodnich związanych przede wszystkim z emocjami głównych bohaterów, nie odnosząc się do „...pojęcia dramatu w rozumieniu Ryszarda Wagnera”.

W rozdziale trzecim Doktorantka wnikliwie analizuje wykonywaną przez siebie partię w aspekcie wykonawczym. Ten kunsztownie opracowany rozdział zawiera w moim przekonaniu kompendium wiedzy jaką autorka zdobyła podczas wielu inscenizacji, w których wzięła udział. Jest to swego rodzaju podsumowanie pracy nad całą partią, w której Artystka wykorzystwała swoją wiedzę, talent, doświadczenie i intuicję, by wnikliwie scharakteryzować wykreowaną postać. Rzetelnie relacjonuje przygotowania do pracy nad stroną wokalną i aktorską. Wielką wagę przykładła do dokładnego rozczytania materiału muzycznego, przyswojenia sobie wszelkich uwag kompozytora ujętych w formie oznaczeń agogicznych, dynamicznych, poprzez bezbłędną i płynną artykulację z uwzględnieniem akcentów muzycznych i tekstowych. Śpiewaczka opisała z jaką ogromną dbałością wypracowała precyzyjną artykulację i interpretacyjną naturalność, jak wysoko postawiła poprzeczkę, aby dzieło pod względem warsztatowym i muzycznym potwierdzało najwyższy poziom artystyczny. Forma przekazu, sposób w jaki autorka porusza się pomiędzy kolejnymi zagadnieniami świadczy o dużej wiedzy w zakresie

badanego tematu, o Jej doświadczeniu i talencie. Należy także zauważyć, że opis zintegrowany z dziełem artystycznym oraz założony i wyrażony w temacie pracy cel artystyczny, Kandydatka zrealizowała w sposób nie budzący moich wątpliwości. Niniejsza praca może również stanowić materiał do dalszych badań i rozważań Autorki. Całość opisu dzieła uzupełnia dość obszerna bibliografia (52 pozycje), źródła internetowe i nutowe, co świadczy o dużej orientacji Kandydatki w zakresie poruszanych przez nią tematów.

Stawiam wniosek o przyjęcie pracy.

Konkluzja

Podsumowując powyższą recenzję stwierdzam, że mgr sztuki Dorota Wójcik – Błaszczyk w swoim dziele artystycznym zarejestrowanym na płycie DVD i jego opisie pt. *Prostota kreacji – kreacja prostoty. Analiza partii Mimi w operze G. Pucciniego (La Bohème)* wykazała się obszerną wiedzą teoretyczną z zakresu sztuki muzycznej w dyscyplinie wokalistyka. Poprzez swoją formę i treść artystyczno – wykonawczą dzieło to stanowi znaczący wkład w rozwój dyscypliny artystycznej wokalistyka. Tym samym stwierdzam, że przedstawiona mi do oceny praca doktorska Kandydatki spełnia wymogi art. 13,ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65 , poz. 595 ze zm. Dz. U. z 2005r. nr. 164, poz. 1365).

W związku z powyższym podsumowaniem pracę doktorską Pani mgr Doroty Wójcik – Błaszczyk przyjmuję .

Prof. dr hab. Jolanta Gzella